

คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. ๒๕๓๙

งานนิติการ สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกาะชะ
อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำนำ

โดยทั่วไปเรามักจะกล่าววนำถึงเหตุที่มีการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ที่มาของมูลกรณีที่เป็นเหตุให้เกิดการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยกล่าวนำเพื่อให้ผู้สังเกตตั้ง คณะกรรมการทราบโดยย่อว่า ได้รับมอบหมายให้มาสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในเรื่องใด มูลกรณีปรากฏขึ้นได้อย่างไร อันเป็นการกำหนดโครงสร้างของการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ในเรื่องนั้น ๆ การดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงนั้นเป็นการดำเนินการเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงโดยดำเนินการ ในรูปแบบของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดจึงต้องมีการเรียบเรียงข้อเท็จจริงเป็นขั้นตอน พร้อมทั้งอ้างอิงพยานหลักฐานต่าง ๆ เช่น พยานบุคคลพยานเอกสารและพยานวัตถุ เป็นต้น และเสนอความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลให้แก่ผู้บังคับบัญชา เพื่อเป็นแนวทางพิจารณาดำเนินการต่อไป

งานนิติการ สำนักปลัด จัดทำคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ที่จะช่วยให้มีความเข้าใจในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดและสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

งานนิติการ สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลนากะชะ
อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. แนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ	๑ - ๒
๒. ขั้นตอนรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบ	๒
๓. การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ	๒
๔. กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการ ฯ	๒
๕. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ	๓
๖. การวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ฯ	๓
๗. การดำเนินการภายหลังส่งสำนวนการสอบสวน	๓
๘. สรุปสาระสำคัญ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔ - ๕
๙. ขั้นตอนการดำเนินงาน และ Flow Chart แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๖

กระบวนการ : การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑. แนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาหากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม การสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบจะใช้หลักกฎหมายละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ตัวเจ้าหน้าที่ที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นมาโดยพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีเจตนารมณ์ คือ การที่เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจการต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้นหาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์อันเป็นการเฉพาะตัวไม่ การปล่อยให้ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในกรณีเกิดความเสียหายแก่เอกชนเป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จึงเป็นการไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบในการกระทำต่างๆ เป็นการเฉพาะตัวเสมอไปเมื่อการที่นำไปให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกเพียงใดก็จะมีการฟ้องไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่เต็มจำนวนนั้น ทั้งที่บางกรณีเกิดขึ้นโดยความไม่ตั้งใจหรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่นอกจากนั้น ยังมีการนำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมในระบบกฎหมายแพ่งมาใช้บังคับให้เจ้าหน้าที่ต้องร่วมรับผิดชอบในการกระทำของเจ้าหน้าที่คนอื่นด้วย ซึ่งระบบกฎหมายนั้นมุ่งแต่จะได้เงินครบโดยไม่คำนึงถึงความ เป็นธรรมที่จะมีต่อแต่ละคน กรณีเป็นการก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และยังเป็นการบั่นทอนกำลังใจ ขวัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้วย จนบางครั้งกลายเป็นปัญหาในการบริหารเพราะเจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจ ดำเนินงานเท่าที่ควร เพราะเกรงความรับผิดชอบที่จะเกิดขึ้น

ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ เฉพาะเมื่อเป็นการจงใจกระทำเพื่อการเฉพาะตัวหรือจงใจให้เกิดความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่าง ร้ายแรงเท่านั้น และให้แบ่งความรับผิดชอบของแต่ละคนมิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ ทั้งนี้เพื่อให้เกิด ความเป็นธรรมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ

กรณีที่จะเป็นละเมิดได้จะต้องเป็นการกระทำโดย “จงใจ” หรือ “ประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง” เท่านั้น โดยคำว่า “จงใจ” หมายถึง เป็นการกระทำโดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการ กระทำของตน ถ้ารู้ว่าการกระทำนั้นจะเกิดผลเสียหายแก่เขาแล้วถือว่าเป็นการกระทำโดยจงใจส่วนจะเสียหาย มากหรือน้อยเพียงใดไม่สำคัญ อีกประการหนึ่งคำว่า “จงใจ” เทียบได้กับคำว่า “เจตนา” ตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ บัญญัติว่า กระทำโดยเจตนา ได้แก่ การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและ ขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลของการนั้น ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลปกครอง สูงสุดที่ อ.๓๗/๒๕๕๒ ผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตาม พรฎ.ค่าเช่าบ้านข้าราชการ

พ.ศ.๒๕๒๗ จะต้องใช้ดุลยพินิจจัดให้ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านให้เข้าอาศัยในบ้านพักข้าราชการที่ว่างอยู่ก่อนนั้น แต่กลับมีคำสั่งอนุมัติให้นางสาว ส. ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการทั้ง ๆ ที่รู้อยู่แล้วว่ามีบ้านพักครุว่างอยู่ และมีสภาพสมบูรณ์เหมาะสมที่จะให้ข้าราชการครุพักอาศัยได้ นอกจากนั้นยังรู้อยู่แล้วว่า การอนุมัติตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ - ๒๕๕๑ เป็นการอนุมัติที่ผิดระเบียบพฤติการณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน จึงเป็นการจงใจกระทำผิดต่อกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงถือเป็นการกระทำละเมิด

ส่วน “การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” นั้นหมายความว่า เป็นการกระทำโดยไม่ตั้งใจแต่ผู้กระทำได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังตามสมควร เทียบได้กับคำว่า “ประมาท” ของมาตรา ๕๙ วรรค ๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้ กระทำโดยประมาทหมายถึงกระทำผิดมิใช่เจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๓๓/๒๕๕๑ กรณีที่สมาชิก อบต.กับพวกได้ฉีดยาพิษสารเคมีซึ่งอยู่ใช้ในการกำจัดวัชพืชโดยระยะห่างจากจุดที่ทำการฉีดพ่นถึงสวนองุ่นของผู้ฟ้องคดีห่างกันประมาณ ๗.๕ เมตร และทำการฉีดพ่นเหนือลมทำให้ต้นองุ่นของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ มิใช่เหตุสุดวิสัยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘ เพราะเป็นการป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้

ขั้นตอนและหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๒. ขั้นตอนรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้าและให้มีการรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และรายงานให้จังหวัดทราบทันที

๒.๒ กรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีเหตุอันควรเชื่อเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้าเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบ และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบทันที

๓. การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นหรือหน่วยงานอื่นตามที่เหมาะสม ทั้งนี้ต้องดำเนินการแต่งตั้งภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบความเสียหาย

๔. กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการ ฯ

คณะกรรมการ ฯ ต้องเสนอผลการพิจารณาต่อหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ภายใน ๖๐ วัน ถัดจากวันที่ประธานกรรมการ ฯ ทราบคำสั่งแต่งตั้ง แต่ถ้าพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ขออนุญาตหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เพื่อขยายเวลาดำเนินการได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน

ถ้าคณะกรรมการ ฯ ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการฯ รายงานเหตุที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จเพื่อขอขยายเวลาดำเนินการ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งขยายเวลาได้อีก ๒ คราว ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน

ในกรณีทุจริตให้คณะกรรมการฯ พิจารณาว่าผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือที่ควบคุมเจ้าหน้าที่กระทำทุจริตนั้นทุกชั้นรวมทั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบในกรณีดังกล่าวด้วย

๕. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้

- (๑) สาเหตุที่เกิดความเสียหาย
- (๒) จำนวนมูลค่าของความเสียหาย
- (๓) ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหาย
- (๔) ความรับผิดที่ผู้ต้องรับผิดชอบแต่ละคนต้องชดใช้
- (๕) สรุปความเห็นของคณะกรรมการ

๖. การวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ฯ เมื่อได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ แล้วให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ วินิจฉัยสั่งการภายใน ๑๕ วัน ดังนี้

๖.๑ ถ้าเห็นว่าผลการพิจารณายังไม่สมบูรณ์หรือยังไม่อาจชี้ชัดได้ ให้สั่งการให้คณะกรรมการฯ ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม และให้คณะกรรมการฯ รับผิดชอบดำเนินการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบคำสั่ง

๖.๒ วินิจฉัยสั่งการว่าผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสอบสวนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ส่งคำวินิจฉัยและสำนวนการสอบสวนพร้อมกับสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการฯ ให้กระทรวงการคลัง ภายใน ๗ วัน นับแต่วันนี้

วินิจฉัยสั่งการพร้อมกับส่งสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการฯ และการวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบภายใน ๑๕ วัน

โดยให้หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และในการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐอาจพิจารณา โดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องใช้สิทธิ เรียกให้เต็มจำนวนความเสียหาย ตามมาตรา ๘ วรรค ๒ และถ้าการกระทำละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบออกด้วยตามมาตรา ๘ วรรค ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ แล้งจึงนำความเสียหายที่ลดส่วนและ/หรือหักส่วนแล้วมาพิจารณาความรับผิดชอบให้เหมาะสมตามพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่แต่ละราย โดยใช้แนวทางการกำหนดสัดส่วนดังกล่าวประกอบการพิจารณา

๗. การดำเนินการภายหลังส่งสำนวนการสอบสวน

๗.๑ กรณีที่กระทรวงการคลังแจ้งผลการสอบสวนมาให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทราบ และหัวหน้าฝ่ายบริหารฯ เห็นชอบด้วย ให้สั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลังโดยดำเนินการออกคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ แจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ พร้อมรายงานจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ

๗.๒ กรณีที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีความเห็นแย้งกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ส่งผลการตรวจสอบของกระทรวงการคลังและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้กระทรวงมหาดไทยภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับผลการตรวจสอบจากกระทรวงการคลัง และเมื่อได้รับทราบผลการวินิจฉัยของกระทรวงมหาดไทยให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ ดำเนินการออกคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาล อย่าให้ขาดอายุความ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ วรรคสอง พร้อมกับรายงานผลการดำเนินการต่อจังหวัดและกระทรวงมหาดไทย

๗.๓ กรณีที่กระทรวงการคลังมิได้แจ้งผลการตรวจสอบมาให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อนอายุความ ๒ ปีสิ้นสุด (นับจากวันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ วินิจฉัยสั่งการตามข้อ ๕.๒) ไม่น้อยกว่า ๑ ปี ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ มีคำสั่งตามที่เห็นสมควร และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งรายงานจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มิคำสั่ง

๘. สรุปสาระสำคัญ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

มาตรา ๑๔ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๑๓ หรือคู่กรณีคัดค้านว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็นบุคคล ตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๒๓ ในการพิจารณาทางปกครองที่คู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ คู่กรณีมีสิทธินำพยานหลักฐานหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครองได้

มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้ คู่กรณีทราบตามความจำเป็น

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ ข้อเท็จจริง ในการนี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณีหรือพยาน บุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็นฟุ่มเฟือย หรือเพื่อประวิงเวลา
- (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ
- (๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ออกไปตรวจสถานที่

มาตรา ๓๐ ในกรณีคำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้อง ให้คู่กรณีมีโอกาสที่ได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

มาตรา ๓๑ คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตนได้ แต่ถ้ายังไม่ได้ทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น คู่กรณีไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอัน เป็นต้นร่างคำวินิจฉัย

๘.๒ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย เพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหม ทดแทน ดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่าง ร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับ ความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความ เสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบ การดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้ บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็น หน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลัง ตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้อง รับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนนั้น มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

๙. ขั้นตอนการดำเนินงาน และ Flow Chart แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน (โดยละเอียด)

